

The background image shows a watermill with large wooden gears and a vertical shaft, situated on the bank of a calm body of water. The scene is captured during sunset or sunrise, with a warm orange glow on the horizon and silhouettes of the mill and distant hills. The text is overlaid in a bright blue color.

VIKTIGHETEN AV HELHETLIG PLANLEGGING INNEN VANN- OG AVLØPSHÅNDTERINGEN - GODE OG DÅRLIGE EKSEMPLER

BJØRN EIVIND LØFSGAARD, RAMBØLL

Vannforeningen 14. februar 2022

HVORFOR ER GOD PLANLEGGING VIKTIG:

- Helse
- Bærekraft/miljøvern
- Kommuneøkonomi
- Omdømme
- Færrest mulig kontrollpunkter

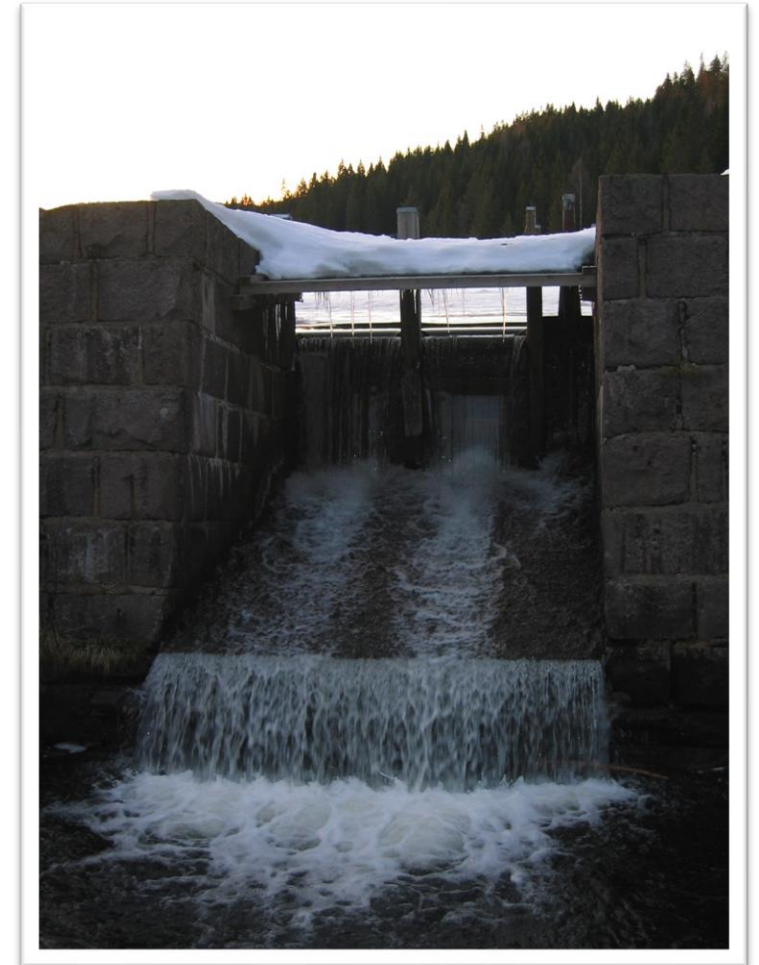
VA-LØSNINGER SKAL MED I PLANLEGGINGEN... NOEN EKSEMPLER:

- Man må ha oversikt over mulige VA-løsninger og begrensninger før nye utviklingsområder legges inn i kommuneplan eller nye områder omreguleres.

Krav etter Plan- og bygningsloven (PBL) § 3.1.i som sier planer skal legge til rette for helhetlig forvaltning av vannets kretsløp, med nødvendig infrastruktur.
- Gjennom planlegging må en prøve å oppnå færrest mulig kontrollpunkter for kommunen som forurensningsmyndighet og Mattilsynet! I nye utviklingsområder bør det kreves felles vann og avløpsløsninger i kommuneplanens arealdel (PBL § 11-9.) og i reguleringsplaner (PBL 12-7).
- Det bør avklares i kommuneplanen hvilke områder det aksepteres enkeltvannfosyninger og enkelthusanlegg ved nybygg.
- Hensynssoner rundt råvannskilder må inn i kommuneplanens arealdel.
- Hovedplan VA kan vedtas om en kommunedelplan!

GRUNNLAG FOR PLANLEGGING FOR DRIKKEVANN I UTVIKLINGSOMRÅDER

- Kan området tilknyttes eksisterende vannforsyningssystem?
- Har eksisterende vannforsyningssystem kapasitet?
- Om ikke, er det da gode råvannskilder (kapasitet og kvalitet)?
- Er råvannskildene sikret med beskyttelsessoner?
- Hva kan true råvannskvaliteten?
- Er uttak av vann avklart med grunneiere og rette myndigheter?
- Husk mulighetene for krav til rekkefølgekrav, utbyggingsavtale og færrest mulig anlegg! Glem heller ikke miljø!

GRUNNLAG FOR PLANLEGGING FOR AVLØP I UTVIKLINGSOMRÅDER

- Kan området tilknyttes eksisterende avløpsrenseanlegg?
- Har eksisterende avløpsrenseanlegg kapasitet (peltelling, fremmedvann, utslippstillatelse overholdelse av rensekraft mv.)? Har utbyggingen betydning for tettbebyggelsens størrelse?
- Må det bygges nytt avløpsrenseanlegg?
- Tåler resipienten det økte utslippet?
- Må det søkes ny utslippstillatelse?

Husk mulighetene for rekkefølgekrav, utbyggingsavtale og færrest mulig anlegg!

Glem heller ikke miljø!

Foto; Vivi Paulsen, Oslo kommune VAV

LOKALPOLITIKERNES ANSVAR

- Lokalpolitikere har også et stort ansvar. De ønsker naturlig nok vekst, utvikling og sikring av arbeidsplasser. Det er mange eksempler på kommuner der vedtatte planer fører til så store utfordringer innen VA at kommuneadministrasjonen ikke har muligheten til å håndtere dem
- Det kan fort bli svært dyrt eller få uønskede konsekvenser for helse eller miljøet. Dette fører videre til tapt omdømme.
- Presset kan bli stort, samordning i administrasjonen er viktig!
- Det er derfor en stor utfordring for VA-bransjen å formidle kunnskap og oppnå forståelse hos lokalpolitikere.
- God hovedplan VA gir politisk forankring

OVERTAGELSE AV PRIVAT VANNVERK

- Lokalpolitikere ønsket å legge til rette for ytterligere hytteutbygging og vedtok overtagelse av et privat vannverk for å være serviceinnstilt. Kommunens administrasjon var i mot.
- Vannverket bestod i all hovedsak av vannuttak fra bekk og et slitent UV-anlegg
- De har tidligere gått tomme for vann ved tørke og bunnfrysing av bekken
- Fått pålegg om utbedring av leveringssikkerheten
- Finner ingen god og sikker vannkilde
- Løsningen er fortsatt ikke avklart

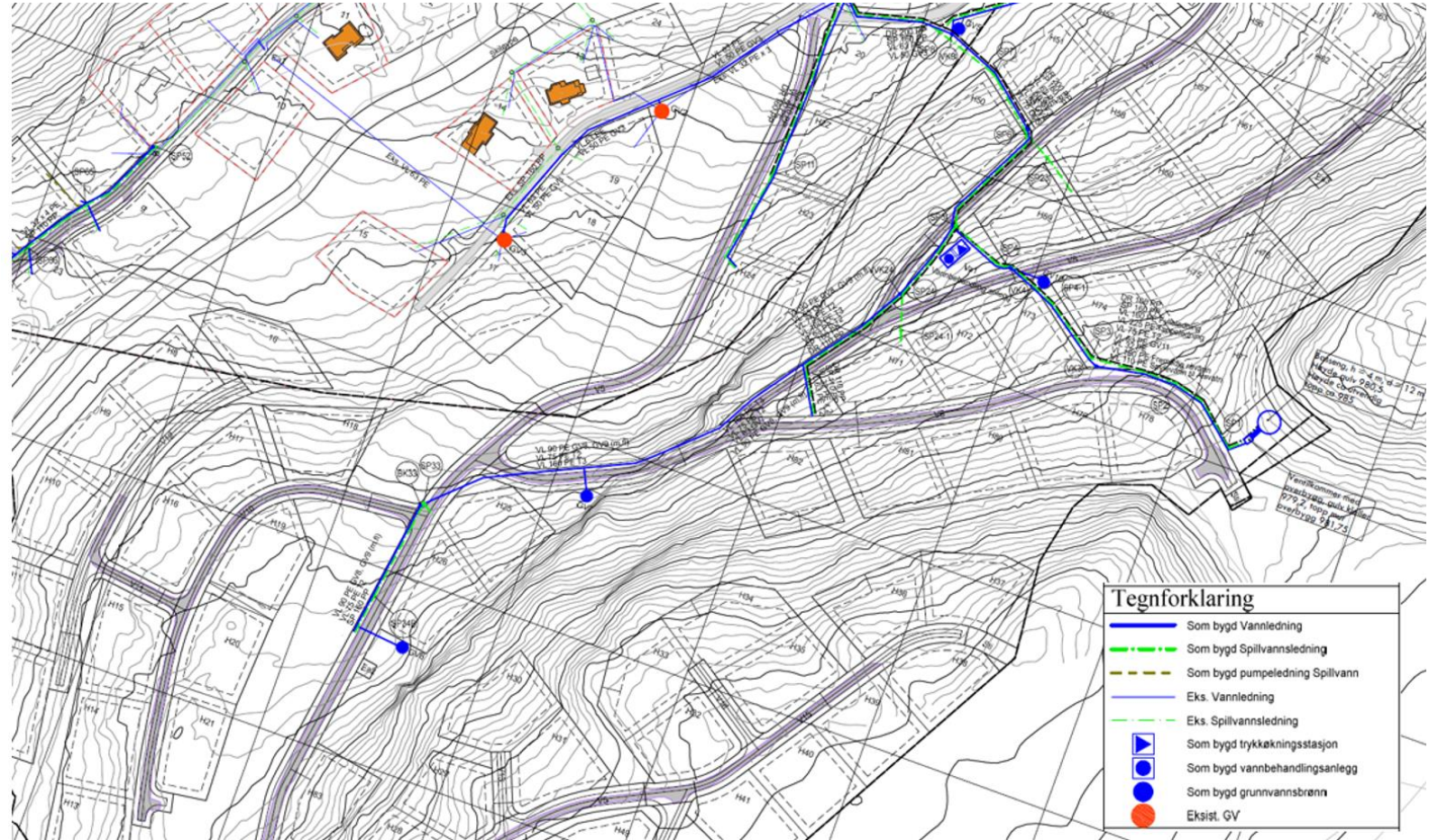
EKSEMPLER PÅ UHELDIGE LØSNINGER FOR DRIKKEVANNSFORSYNING

Hver mann sin brønn!

RAMBOLL

Eksempel på «som bygget» tegning av nytt vannforsyningssystem. Trygt nok?

Har kommunens helsetjeneste kapasitet til å håndtere en eventuell vannbåren epidemi?

RULLENDE SNØBALL...

Kommunen legger opp avløpsledning til fjellet og må få dekket inn sine utgifter.

Nytt vannforsyningssystem ble etablert med en svært ugunstig råvannskilde (liten grunn innsjø med bebyggelse, badeplass og beitedyr mv.)

Måtte etablere nytt vannverk flere kilometer unna grunnet vannkvaliteten

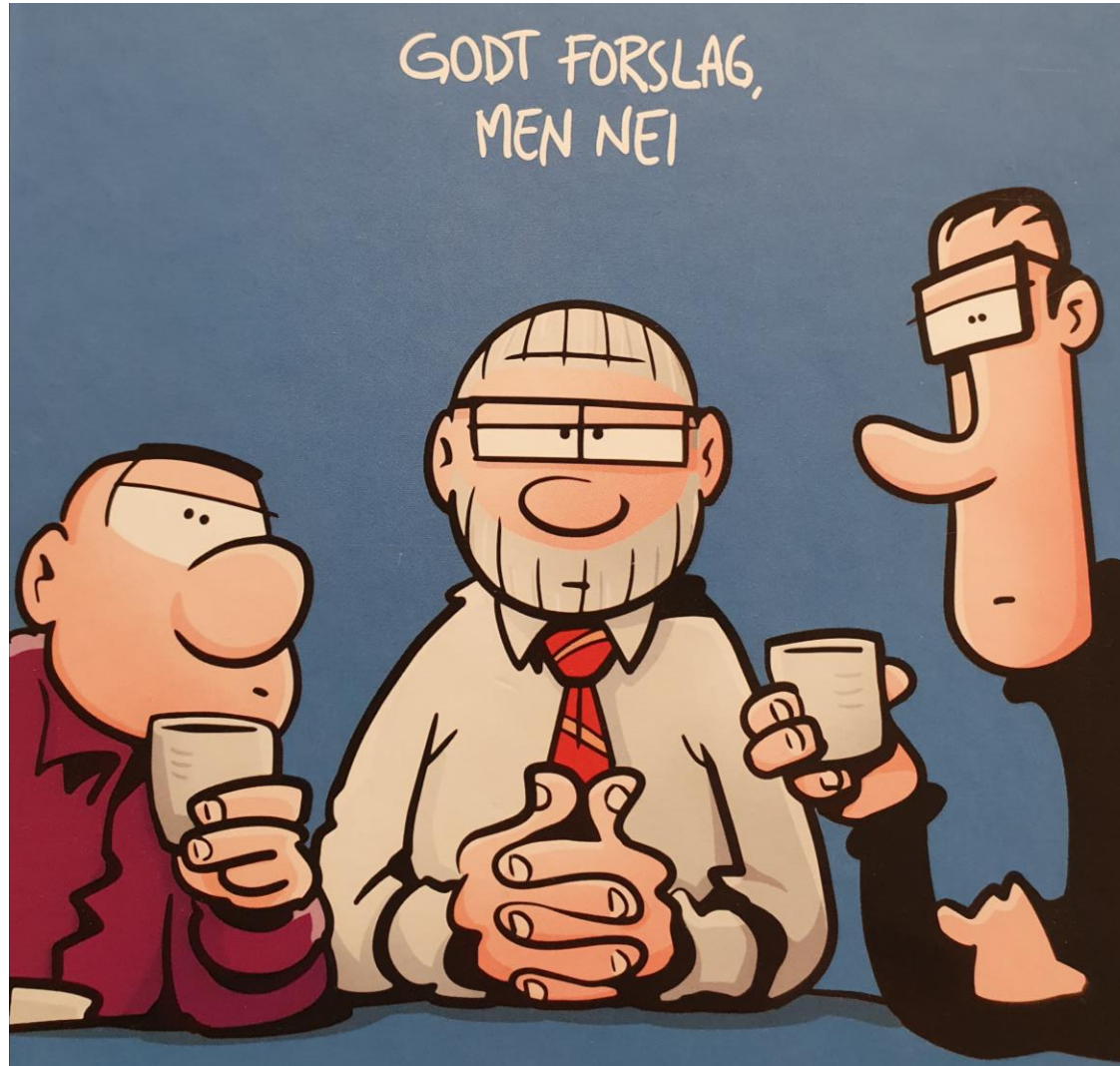
Flere kostnader skal dekkes inn med nye påkoblinger

Stort prosjekt med klare miljøkonsekvenser.

KONKLUSJONEN

Er det i et foreslått utviklingsområde ikke grunnlag for trygg og god vannforsyning, eller tilfredsstillende avløpshåndtering, må man være kjøp og si:

STOPP!

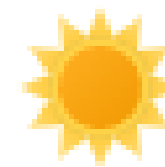
Uavhengig av planbestemmelse kan igangsettelsestillatelse nektes dersom der ikke er adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann (PBL § 27-1).

Tilsvarende kan igangsettelsestillatelse nektes dersom bortledning av avløpsvann ikke er sikret eller i samsvar med forurensningsloven (PBL § 27-2).

Jo lengre ut i prosessen med planlegging, og etter hvert påbegynt utbygging, jo dårligere stemning blir det når det trekkes i bremsen.

BRUKER MAN VERKTØYENE RIKTIG GÅR DET BRA! BORTELID I ÅSERAL KOMMUNE

Utbygging og regulering i tråd med kommuneplan.

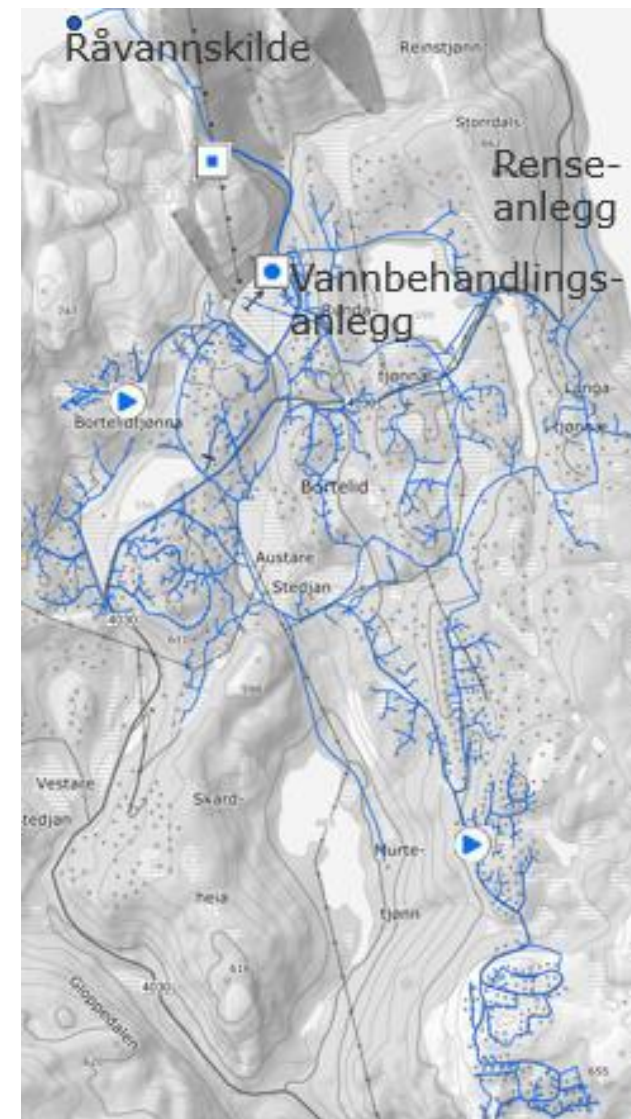
VA kom tidlig inn i planprosessen!

Beskyttet og god råvannskilde og robust resipient.

Det ble utnyttet utbyggingsavtale, slik at utbygger dekket kostnadene og stod for gjennomføringen, men kommunen overtok anleggene etter ferdigstillelse

Kommunen opplevde ikke utbyggingen som belastende for kommuneadministrasjonen. Mye av årsaken var nettopp av det lå godt til rette for vann- og avløpsløsninger, og at dette kom tidlig inn i prosjektet.

Det var også et godt samarbeid mellom utbygger og kommunen.

BEHOV FOR NYTT RENSEANLEGG? – KOMMUNE STYRTE UNNA MED GODE UNDERSØKELSER

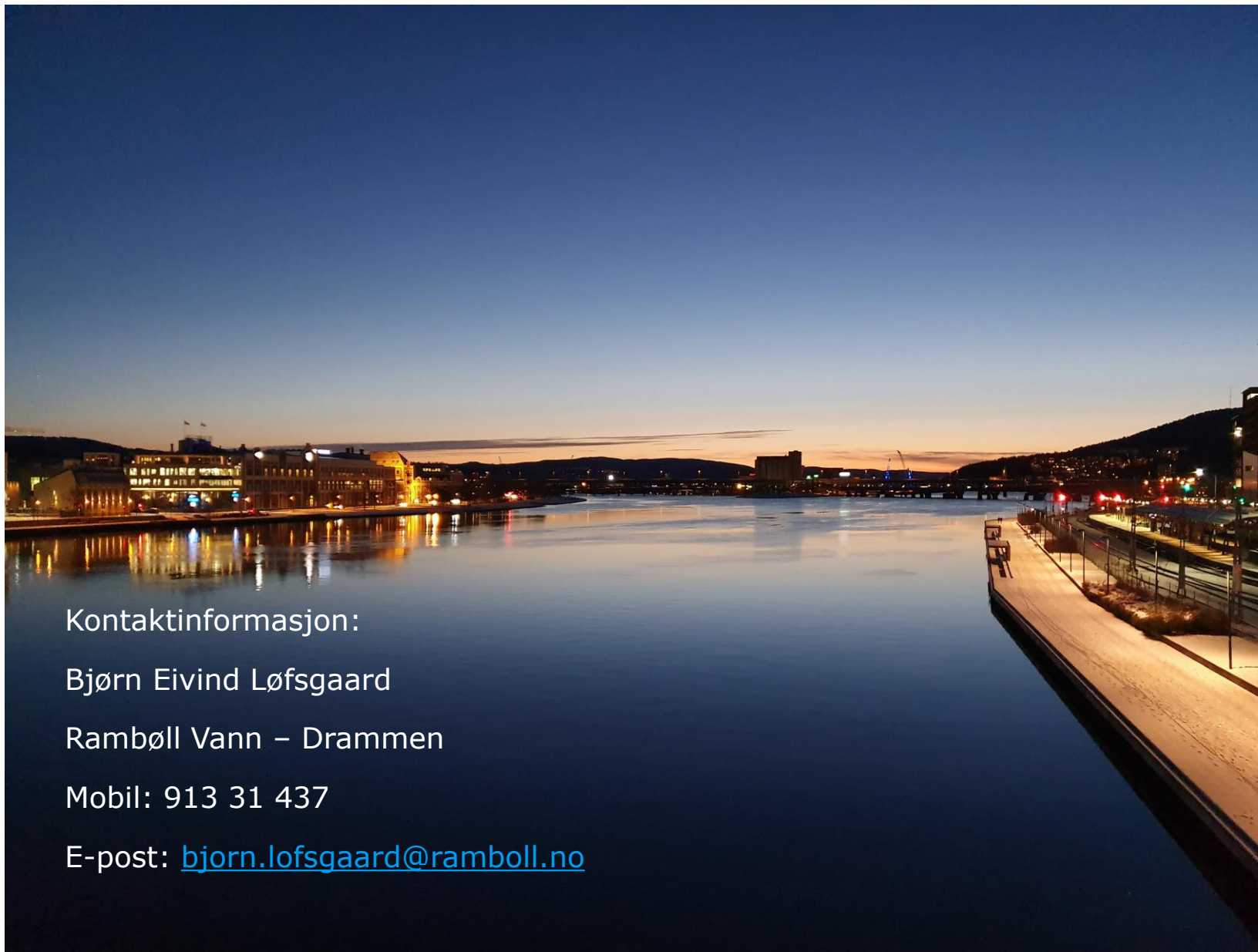

Reguleringsforslag med 150 nye hytter – kan virke uskyldig...

Gjennomførte PE telling – allerede nær 2000

Har infiltrasjonsanlegg – ikke akseptert for kap. 14-anlegg

Dersom hyttebyen skal bygges, må de ha nytt
avløpsrenseanlegg.

Kontaktinformasjon:

Bjørn Eivind Løfsgaard

Rambøll Vann – Drammen

Mobil: 913 31 437

E-post: bjorn.lofsgaard@ramboll.no